

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.008.02.2022

Piotr Krzystek
Prezydent Miasta Szczecin

Urząd Miasta Szczecin
Plac Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.145.2022 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z 26 października 2022 r.

P/22/033 – Usługi asystenta osobistego jako wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Szczecin, Plac Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin. ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Krzystek, Prezydent Miasta Szczecin, od 4 grudnia 2006 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w tym identyfikacja ich potrzeb, w szczególności w zakresie usług asystenta osoby niepełnosprawnej. 2. Realizacja zadań wynikających z Programu, rozliczanie usług asystenckich oraz uzyskanie zakładanych celów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021, z wykorzystaniem dokumentów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ⁴ Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Adam Borowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/74/2022 z 16 maja 2022 r. (akta kontroli str. 1-2, 10, 14-17)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2021 pracownicy Urzędu, pomimo braku jednoznacznych danych o liczbie osób niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę Miasto Szczecin⁶, m.in. na podstawie pozyskiwanych informacji, rozpoznawali i monitorowali ich sytuację oraz potrzeby wymagające wsparcia. W okresie tym UM zrealizował wiele projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Przystąpienie w latach 2020-2021 do Programu pn. *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej*⁷ dodatkowo zwiększyło dostępność wsparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych.

Projekty te podejmowano pomimo niezachowania ciągłości dokumentów określających działania na rzecz osób niepełnosprawnych. Przez cały rok 2021 nie było obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin (poprzednia obowiązywała w latach 2015-2020, a aktualna została przyjęta w marcu 2022 r.), a od początku 2022 r. nie było obowiązującego Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Szczecin (poprzedni obowiązywał w latach 2016-2021).

W latach 2020-2021 realizację zadań w ramach Programu AON Miasto Szczecin powierzało organizacjom pozarządowym, wyłonionym w trybie otwartych konkursów ofert. Jednak Gmina, wbrew założeniom przyjętym w Programie AON, dla edycji 2019-2020 i edycji 2021, organizacjom pozarządowym, oprócz realizacji usług

¹ Dalej: Urząd lub UM.

² Dalej: Prezydent Miasta.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Gmina lub Miasto Szczecin.

⁷ Dalej: Program AON.

asystenckich, powierzała także przyznawanie tych usług osobom niepełnosprawnym.

Organizacje te wsparcia, w postaci 6 567,5 godzin usług asystenckich w 2020 r. oraz 7 390 w roku 2021, udzieliły 54 osobom niepełnosprawnym w 2020 r. i 69 w roku 2021. Koszty poniesione w związku z realizacją Programu AOOD i wykazane w sprawozdaniach Miasta Szczecin za 2020 r. oraz za 2021 r. w kwotach odpowiednio 224 587,45 zł i 318 081,02 zł były kwalifikowalne i nie przekraczały limitów przyjętych dla poszczególnych rodzajów kosztów w poszczególnych latach. Nie osiągnięto jednak zakładanych efektów – w 2020 r. usługi asystenckie zrealizowano na poziomie 25,9% i objęto nimi 42,5% planowanych osób, natomiast w 2021 r. usługi te zrealizowano na poziomie 33,9% i objęto nimi 78,4% planowanych osób, co skutkowało niewykorzystaniem większości otrzymanych środków. Ich zwrot do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie⁸ nastąpił w wymaganych terminach.

Pomimo wyodrębnienia rachunku bankowego na potrzeby Programu AOOD w 2020 r. środki finansowe do organizacji pozarządowych na jego realizację nie były przekazywane z tego rachunku. Również w umowach zawartych z tymi organizacjami na realizację Programu AOOD w roku 2020 do zwrotu środków niewykorzystanych wskazano inny rachunek bankowy Miasta Szczecin, a nie ten wyodrębniony na potrzeby Programu AOOD.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dostępność wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w tym identyfikacja ich potrzeb, w szczególności w zakresie usług asystenta osoby niepełnosprawnej.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywał Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021¹⁰, który został opracowany na podstawie danych z lat 2013-2015 pozyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinie¹¹, Powiatowego Urzędu Pracy, Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, Towarzystwa Budownictwa Społecznego, a także ośrodków kultury, szkół i organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Szczecin, ankiet przeprowadzonych przez Wydział Spraw Społecznych UM z osobami z niepełnosprawnością. W ww. MPDnRON wskazano m.in., że:

- a) w ciągu ostatnich trzech lat systematycznie wzrastała liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz liczba dzieci z orzeczeniem do 16. roku życia, zmniejszał się udział osób z orzeczeniem o lekkim stopniem niepełnosprawności;
- b) w 2015 r. niepełnosprawność była głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej dla 3 890 mieszkańców Szczecina;
- c) na podstawie analizy z przeprowadzonych ankiet sformułowano m.in. następujące wnioski: likwidacja barier architektonicznych, ułatwienia w transporcie osób niepełnosprawnych, większe dotacje przeznaczone dla środowiska osób niepełnosprawnych, utworzenie informatora internetowego, wsparcie dla rodzin osób niepełnosprawnych, zwiększenie liczby asystentów osób niepełnosprawnych, rozwinięcie usług wolontariatu.

⁸ Dalej: ZUW.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Przyjęty Uchwałą Nr XXIV/582/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 listopada 2016 r.; dalej: MPDnRON.

¹¹ Dalej: PZdsOoN.

(akta kontroli str. 75-116)

Do dnia zakończenia kontroli¹² nie został przyjęty kolejny MPDnRON, który obejmowałby rok 2022 i lata kolejne, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 809)

W Strategiach Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin przyjętych 23 lutego 2016 r. na lata 2015-2020¹³ oraz z 22 marca 2022 r. do roku 2027¹⁴:

- a) wśród priorytetowych problemów w zakresie niepełnosprawności wskazano: niedostateczną świadomość społeczną i brak zrozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych (strategie z lat 2016 i 2022), bariery w przestrzeni publicznej (2016 i 2022), bariery w dostępie do infrastruktury cyfrowej (2016), brak rozwiązania dającego możliwość uzyskania kompleksowej informacji o instytucjach / organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych, realizowanych przez nie działaniach, zakresie i warunkach uzyskania wsparcia (2016), niedostateczną liczbę miejsc opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnością (2022), niedostateczne wsparcie osób z niepełnosprawnościami w środowisku (2022), niewystarczającą ofertę wsparcia opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnością (2022);
- b) rekomendowano: prowadzenie inwestycji bez barier oraz likwidację barier już istniejących (strategie z lat 2016 i 2022), upowszechnianie / uświadamianie lokalnej społeczności, że niepełnosprawność wymaga zrozumienia i akceptacji, ale nie może być przedmiotem dyskryminacji (2016), poddawanie planowanych inwestycji Miasta konsultacjom z reprezentacją środowiska osób niepełnosprawnych przed i w trakcie ich realizacji (2016), zwiększenie liczby miejsc zapewniających opiekę wytchnieniową całodobową okresową i dzienną (2022), rozwój usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej (2022), rozwój mieszkalnictwa wspomaganego (2022), rozwój poradnictwa i szkoleń dla opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami (2022), zarządzanie informacją dotyczącą działań na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami realizowanych przez podmioty publiczne, prywatne oraz organizacje pozarządowe(2022).

(akta kontroli str. 117-128)

W 2021 r. dla Gminy brak było aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 809-810)

Urząd nie dysponował danymi, na podstawie których można by ustalić liczbę mieszkańców Miasta Szczecin z orzeczeniem o niepełnosprawności. Przedstawione w tym zakresie dane obejmowały jedynie liczbę orzeczeń¹⁵ wydanych w danym roku przez PZdsOoN. I tak PZdsOoN w 2019 r. wydał łącznie 5 040 orzeczeń (co stanowiło 1,26% liczby mieszkańców Miasta Szczecin wg danych na koniec 2019 r.), w 2020 r. 4 229 orzeczeń (1,07% liczby mieszkańców Miasta Szczecin wg danych na koniec 2020 r.), w 2021 r. 5 097 orzeczeń (1,29% liczby mieszkańców Miasta Szczecin wg danych na koniec 2021 r.). W wydanych orzeczeniach przeważały orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (39,2%¹⁶) oraz

¹² Tj. 31 sierpnia 2022 r.

¹³ Przyjętej Uchwałą Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r.

¹⁴ Przyjętej Uchwałą Nr XXXVIII/1042/22 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 marca 2022 r.

¹⁵ Łącznie orzeczenia o znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniu niepełnosprawności oraz orzeczenia dla osób poniżej 16. roku życia.

¹⁶ Tj. 5 630 orzeczeń z 14 366 wydanych w latach 2019-2021.

orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności (30,5%¹⁷). Wydane orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci do 16 roku życia stanowiły 15,3%¹⁸.

(akta kontroli str. 70-72)

1.2. W kolejnych latach objętych kontrolą osoby niepełnosprawne korzystały zarówno z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie¹⁹ jak i z innych form pomocy i aktywności.

W poszczególnych latach objętych kontrolą pomoc z powodu niepełnosprawności MOPR przyznał:

a) w 2019 r.:

- 2 870 rodzinom, w tym m.in. warsztaty terapii zajęciowej 144 osobom, turnusy rehabilitacyjne 243 osobom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze 695 osobom, domy pomocy społecznej 381 osobom, ośrodki wsparcia oraz ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 219 osobom, mieszkania chronione 48 osobom, dzienne domy pomocy 58 osobom,
- 649 dzieciom do 16. roku życia, w tym m.in. turnusy rehabilitacyjne 17 dzieciom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze – czterem dzieciom;

b) w 2020 r.:

- 2 415 rodzinom, w tym m.in. warsztaty terapii zajęciowej 124 osobom, turnusy rehabilitacyjne 207 osobom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze 618 osobom, domy pomocy społecznej 207 osobom, ośrodki wsparcia oraz ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 134 osobom, mieszkania chronione 63 osobom, dzienne domy pomocy 38 osobom,
- 698 dzieciom do 16. roku życia, w tym m.in. turnusy rehabilitacyjne 37 dzieciom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze – trójce dzieci, ośrodki wsparcia – jednemu dziecku;

c) w 2021 r.:

- 2 217 rodzinom, w tym m.in. warsztaty terapii zajęciowej 128 osobom, turnusy rehabilitacyjne 456 osobom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze 587 osobom, domy pomocy społecznej 225 osobom, ośrodki wsparcia oraz ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 229 osobom, mieszkania chronione 67 osobom, dzienne domy pomocy 74 osobom,
- 844 dzieciom do 16. roku życia, w tym m.in. turnusy rehabilitacyjne 42 dzieciom, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze – czwórce dzieci, domy pomocy społecznej – jednemu dziecku.

Inne formy pomocy i aktywności, jakie osobom niepełnosprawnym oferowała Gmina to:

a) gminny projekt „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”²⁰, z którego w 2019 r. skorzystało 170 osób, w 2020 r. – 197 osób, w 2021 r. – 225 osób;

b) zadanie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”²¹ realizowane w ramach Projektu pn. „Zaopiekowani – systemowe wzmocnienie potencjału opiekuńczego rodzin”, w ramach którego pomocą w 2020 i w 2021 r. objęto odpowiednio 47 i 86 osób;

c) „Wczesna rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych oraz prowadzenie systemu wsparcia dla ich rodzin”, którą w 2019 r. objęto 125 dzieci;

¹⁷ Tj. 4 380 orzeczeń z 14 366 wydanych w latach 2019-2021.

¹⁸ Tj. 2 191 orzeczeń z 14 366 wydanych w latach 2019-2020.

¹⁹ Dalej: MOPR.

²⁰ Przedmiotowy projekt nie był realizowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

²¹ Przedmiotowe zadanie nie było realizowane ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

- d) „Prowadzenie kompleksowych form wsparcia w ośrodkach terapeutyczno-rehabilitacyjnych zapobiegających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych” – w 2019 r. tą formą pomocy objęto 812 osób;
- e) „Zapewnienie rehabilitacji i prowadzenie różnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin” (zadanie to w 2020 i w 2021 r. stanowiło kontynuację realizowanych w 2019 r. zadań wymienionych pod lit. c) i d) – tą formą pomocy w 2020 r. objęto 848 osób, a w 2021 r. – 665 osób;
- f) „Organizowanie i rozwijanie różnorodnych form wsparcia oraz działań o charakterze aktywizującym i integracyjnym”, z czego w 2019 i w 2020 r. skorzystało po ok. 3 tys. osób, a w 2021 r. – 2 778 osób;
- g) resortowy Program „Opieka wytchnieniowa”, z którego w 2019 r. skorzystało 41 osób, a w 2021 r. – 34 osoby;
- h) „Wspieranie osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez dofinansowanie miejsc w mieszkaniu chronionym” – z tej formy pomocy w 2020 i w 2021 r. skorzystało po 15 osób;
- i) Wypożyczalnia Sprzętu Wspomagającego i Sprzętu Pielęgnacyjnego dla osób niesamodzielnych funkcjonująca w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Szczecinie w ramach Projektu „Zaopiekowani – systemowe wzmacnianie potencjału opiekuńczego rodzin” – w 2020 r. sprzęt rehabilitacyjny wypożyczono 79 osobom z orzeczeniem o niepełnosprawności²², w 2021 r. – 96 osobom²³.

(akta kontroli str. 70-72, 818-819)

Nowe formy pomocy jakie od 2020 r. Miasto Szczecin oferowało osobom niepełnosprawnym to zadania wymienione powyżej pod lit. b), h) oraz i).

(akta kontroli str. 70-72, 818-819)

1.3. Po otrzymaniu 4 października 2019 r. z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie²⁴ informacji²⁵ dotyczących naboru wniosków na Program AON – edycja 2019-2020, realizowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych²⁶, pracownik Urzędu e-mailem z 8 października 2019 r., skierowanym na 33 adresy e-mail²⁷, poinformowała o ogłoszeniu naboru wniosków do Programu AON finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz wystąpiła o wypełnienie, do 14 października 2019 r., załączonej tabeli²⁸. W powyższej wiadomości e-mail wskazano także, że niezależnie od przedmiotowego Programu AON, Gmina Miasto Szczecin planuje ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację usług asystenckich w ramach Rocznej Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2020.

(akta kontroli str. 135-148)

²² W tym: 68 osobom z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 10 – z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jednej – z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

²³ W tym: 78 osobom z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 14 – z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, czterem – z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

²⁴ Dalej: ZUW.

²⁵ Po tej dacie z ZUW w dniach 7, 8, 15 i 17 października 2019 r. wpłynęły dodatkowe informacje dotyczące realizacji Programu AON – edycja 2019-2020.

²⁶ Dalej: Fundusz Solidarnościowy.

²⁷ Tj. adresy e-mail organizacji pozarządowych i osób reprezentujących te organizacje.

²⁸ W której należało wykazać m.in. następujące dane: liczbę osób z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które wymagają usług asystenckich; ogólna liczba planowanych godzin usług asystenckich; koszt godzin usług asystenckich; koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystenta oraz ubezpieczenia asystenta; ogółem kwotę środków finansowych z Funduszu Solidarnościowego wnioskowana przez organizację.

W dniach od 10 do 14 października 2019 r. do UM wpłynęły informacje od sześciu organizacji, z których cztery²⁹ zgłosiły w wymaganej formie tabelarycznej zapotrzebowanie na usługi asystenckie w ramach Programu AOON na rok 2020, a dwie³⁰ poinformowały o braku zapotrzebowania / zainteresowania usługami w ramach Programu AOON, także z uwagi na specyfikę potrzeb ich podopiecznych.

(akta kontroli str. 149-163)

Pismem z 18 października 2019 r. zastępca dyrektora Wydziału Spraw Społecznych UM przekazał do ZUW wniosek Gminy na środki finansowe w roku 2020 z Programu AOON – edycja 2019-2020 w ramach Funduszu Solidarnościowego. Wskazane w nim liczby osób, którym zostaną przyznane usługi asystenckie (127), planowanych godzin usług asystenckich (25 336) oraz kosztów realizacji zadań w ramach Programu AOON, bez kosztów obsługi (778 394 zł) stanowiły sumę danych liczbowych wykazanych przez cztery organizacje pozarządowe, które w dniach 10-14 października 2019 r. zgłosiły zapotrzebowanie na usługi asystenckie.

(akta kontroli str. 164-166)

Po otrzymaniu pisma ZUW z 4 grudnia 2020 r. informacji dotyczących naboru wniosków na Program AOON – edycja 2021, realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego, pracownik Urzędu e-mailem z 7 grudnia 2020 r., skierowanym na 36 adresy e-mail³¹, poinformował o ogłoszeniu naboru wniosków do Programu AOON – edycja 2021 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz wystąpił o wypełnienie załączonej tabeli³².

(akta kontroli str. 195, 202, 711-712)

W dniach od 10 grudnia 2020 r. do 7 stycznia 2021 r. do UM wpłynęły informacje od siedmiu organizacji³³ oraz z MOPR, które zgłosiły w wymaganej formie tabelarycznej zapotrzebowanie na usługi asystenckie w ramach Programu AOON na rok 2021.

(akta kontroli str. 178-201)

Pismem z 7 stycznia 2021 r. Zastępca Prezydenta Miasta przekazał do ZUW wniosek Gminy na środki finansowe w roku 2021 z Programu AOON – edycja 2021 w ramach Funduszu Solidarnościowego. Wskazane w nim liczby osób, którym zostaną przyznane usługi asystenckie (222), planowanych asystentów (76) oraz poszczególnych pozycji kosztów oraz łącznych kosztów realizacji zadań, w ramach Programu AOON, bez kosztów obsługi, stanowiły sumę danych liczbowych wykazanych przez siedem organizacji pozarządowych oraz MOPR, które od 10 grudnia 2020 r. do 7 stycznia 2021 r. zgłosiły zapotrzebowanie na usługi asystenckie. Rozbieżność dotyczyła planowanej liczby godzin usług asystenckich, gdzie wykazano zaplanowanie 75 810 godzin, a powinno być wykazane

²⁹ Tj. Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych, Polski Związek Głuchych Oddział Zachodniopomorski, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Szczecinie.

³⁰ Tj. Stowarzyszenie Prawobrzeże Szczecin, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Tęcza”.

³¹ Tj. adresy e-mail organizacji pozarządowych i osób reprezentujących te organizacje.

³² W której należało wykazać m.in. następujące dane: planowaną liczbę osób niepełnosprawnych, którym zostaną przyznane usługi asystenckie, w podziale na dzieci do 16. roku życia, osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; planowana liczba godzin usług asystenckich; planowana liczba asystentów; koszt godzin usług asystenckich; koszt zakupu środków ochrony osobistej; koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów; koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów; koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu; koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne dla asystenta; ogółem koszty realizacji usługi asystenta.

³³ Tj. Polski Związek Głuchych Oddział Zachodniopomorski, Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Szczecinie, Stowarzyszenie jesteŚMY, Polski Związek Niewidomych Oddział Zachodniopomorski.

zaplanowanie 77 460 godzin. Rozbieżność ta spowodowana była przyjęciem do wniosku Urzędu wykazaną przez jedną z organizacji³⁴ planowanej miesięcznej liczby godzin usług asystenckich (150 godzin miesięcznie) bez przeliczenia jej na liczbę godzin w roku (1 800 godzin). Tym samym planowaną liczbę godzin usług asystenckich zaniżono o 1 650 godzin.

(akta kontroli str. 202-206)

W zakresie podejmowanych działań dotyczących informowania o uzyskanym przez Miasto Szczecin wsparciu finansowym w ramach Programu AONN oraz o możliwościach uzyskania przez osoby niepełnosprawne pomocy w formie usług asystenckich Urząd przedłożył dokumentację dotyczącą realizacji Programu AONN w 2021 r. Z przedłożonej dokumentacji wynikało, że informacja o realizacji programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, który został dofinansowany kwotą 960 000 zł ze środków Funduszu Solidarnościowego została zamieszczona:

- a) na stronie internetowej BIP Urzędu;
- b) w formie plakatów na tablicach informacyjnych w Urzędzie oraz w siedzibach organizacji pozarządowych wyłonionych do jego realizacji w otwartym konkursie ofert;
- c) na stronach internetowych dwóch (z czterech) organizacji pozarządowych wyłonionych do jego realizacji w otwartym konkursie ofert.

Podobne działania informacyjne dotyczące realizacji Programu AONN w 2020 r. nie były realizowane.

(akta kontroli str. 219-220, 339-343)

W sprawie działań podejmowanych w celu zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych objętych Programem AONN Zastępca Prezydenta³⁵ wyjaśniła, że: *W roku 2020 kontaktowano się z potencjalnymi realizatorami Programu za pomocą poczty elektronicznej oraz telefonicznie zachęcając je do wzięcia udziału w programie pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2019-2020”. W 2021 r. zorganizowano również spotkanie z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. (...) Zarówno w roku 2020, jak również w 2021 Prezydent Miasta Szczecin dwukrotnie ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację przedmiotowego zadania (21.02.2020 r., 06.07.2020 r., 01.07.2021 r., 17.08.2021 r.). Oferty na realizację zadania złożyły po cztery organizacje pozarządowe (w odniesieniu do każdego roku). Przedstawione oferty zostały rozpatrzone pozytywnie. Każdorazowo (telefonicznie, osobiście) informowano zainteresowane osoby z niepełnosprawnościami o formach oraz możliwości uzyskania wsparcia / pomocy oferowanej w ramach Programu. Informacja zawarta była również na stronie internetowej Urzędu Miasta Szczecin, a także w budynku Urzędu. Gmina Miasto Szczecin przekazała również w roku 2021 pisemne informacje (plakaty) o dostępnej formie wsparcia do organizacji pozarządowych realizujących zadanie.*

(akta kontroli str. 811, 816-817)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprzyjęcie do dnia zakończenia kontroli, tj. do 31 sierpnia 2022 r., MPDnRON, pomimo że czas obowiązywania poprzedniego upłynął z końcem 2021 r.

(akta kontroli str. 809)

³⁴ Polski Związek Niewidomych Oddział Zachodniopomorski.

³⁵ Wyjaśnienia, na pytania kierowane do Prezydenta Miasta Szczecin, składali: Krzysztof Soska – Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin do 31 maja 2022 r.; Lidia Rogas – Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin od 1 czerwca 2022 r.

Art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³⁶ stanowi, że do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Zastępca Prezydenta wyjaśniła, że: *Projekt MPDnRON na lata 2022- 2027 opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie został zweryfikowany przez Wydział Spraw Społecznych UM. Aktualnie projekt MPDnROZ jest dostosowywany do bieżących potrzeb osób z niepełnosprawnościami zgodnie z uwagami Wydziału. Przedmiotowy program stanowić będzie kontynuację programu obowiązującego w latach 2016-2021. Kierunki działań i zadania Gminy Miasto Szczecin na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami na lata 2022-2027 swoimi celami i zadaniami będą wpisowały się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin do roku 2027. Od początku 2022 r. Miasto Szczecin prowadzi działania dotyczące zarówno sfery integracji społecznej jak i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Działania mają na celu możliwie najszersze włączenie osób z niepełnosprawnościami do aktywnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego miasta.*

Późniejsze opracowanie projektu MPDnRON wynikało z ogłoszonego w Polsce stanu epidemii, a następnie stanu zagrożenia epidemicznego, co wymagało wprowadzenia zmian organizacyjnych i skutkowało też zmianą terminarza opracowania dokumentu, ze względu na bezprecedensowe obciążenie instytucji realizujących zadania z zakresu polityki społecznej, w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Służby społeczne wykonywały dodatkowe, niezbędne zadania na rzecz zabezpieczenia mieszkańców, konieczne było objęcie wsparciem nowych, dużych grup mieszkańców (np. osób w kwarantannie) oraz przemodelowanie dotychczasowych usług, opracowanie i dostosowanie procedur do wszystkich zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 809, 812-813)

2. Brak w 2021 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Aktualna, obowiązująca do roku 2027, została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/1042/22 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 marca 2022 r. Natomiast poprzednia, przyjęta Uchwałą Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r., obowiązywała w latach 2015-2020.

(akta kontroli str. 809-810)

Art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³⁷ stanowi m.in., że gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych. Natomiast art. 19 pkt 1 przedmiotowej ustawy stanowi, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zastępca Prezydenta wyjaśniła, że: *Uprzednia Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Miasto Szczecin obejmowała okres 2015 - 2020, wygasła więc w czasie ogłoszonej w Polsce pandemii koronawirusa - SARS-COV-2. Epidemia ta wymagała wprowadzenia zmian organizacyjnych i skutkowało też zmianą terminarza opracowania dokumentu, ze względu na bezprecedensowe obciążenie instytucji realizujących zadania z zakresu polityki społecznej,*

³⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 573, ze zm.

³⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.

w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Służby społeczne wykonywały dodatkowe, niezbędne zadania na rzecz zabezpieczenia mieszkańców, konieczne było objęcie wsparciem nowych, dużych grup mieszkańców (np. osób w kwarantannie) oraz przemodelowanie dotychczasowych usług, opracowanie i dostosowanie procedur do wszystkich zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Pandemia znacząco utrudniała lub wręcz uniemożliwiała w okresach zwiększenia liczby zachorowań na COVID-19, przeprowadzenie spotkań zespołu opracowującego strategię, włączenia ekspertów zewnętrznych, przeprowadzenie konsultacji z kluczowymi interesariuszami. Czynniki te uniemożliwiły opracowanie strategii w taki sposób, by obowiązywała ona od 2021 r. Strategia rozwiązywania problemów społecznych została przyjęta przez Radę Miasta Szczecin w 2022 r. i obejmuje okres do 2027 r.

(akta kontroli str. 809-810, 813)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2019-2021 Urząd, na podstawie pozyskiwanych danych, diagnozował sytuacje osób niepełnosprawnych zamieszkujących Miasto Szczecin. W latach tych realizował też wiele projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych, co w istotny sposób wpływało na dostępność różnego rodzaju wsparcia dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Szczecin. Pomimo niezapewnienia ciągłości wymaganych dokumentów określających m.in. działania na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym strategii rozwiązywania problemów społecznych, w okresie objętym kontrolą uruchamiano kolejne projekty wspierające osoby niepełnosprawne. Podejmowano również działania, aby informacje o możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez usługę asystenta osobistego dotarły do jak największej liczby osób i podmiotów działających na ich rzecz.

OBSZAR

2. Realizacja zadań wynikających z Programu, rozliczanie usług asystenckich oraz uzyskanie zakładanych efektów.

Opis stanu faktycznego

2.1. We wniosku Gminy z 18 października 2019 r.³⁸ na środki finansowe w roku 2020 z Programu AOOD – edycja 2019-2020 ujęto następujące dane liczbowe:

- a) ogólna liczba osób z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, którym zostaną przyznane usługi asystenckie – 127, w tym dla 78 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz dla 49 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- b) ogólna liczba planowanych godzin usług asystenckich – 25 336 godzin, w tym 19 143 dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 6 193 dla osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- c) koszt godzin usług asystenckich – 756 030 zł, co dawało 29,84 zł za 1 godzinę usług;
- d) koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów oraz ubezpieczenia asystenta – 22 364 zł;
- e) koszt obsługi Programu AOOD – 3 891,97 zł, tj. 0,5% środków na realizację Programu AOOD;
- f) ogółem wnioskowana kwota środków finansowych na realizację Programu AOOD – 782 285,97 zł.

(akta kontroli str. 164-165)

W kolejnej korespondencji, przesłanej do ZUW 30 października 2019 r. i 15 listopada 2019 r., Urząd wskazał liczbę asystentów oraz kalkulację kosztów na bilety komunikacji publicznej oraz na ubezpieczenie asystentów.

(akta kontroli str. 167-171)

³⁸ W ZUW złożony 21 października 2019 r. - termin złożenia wniosku upływał 22 października 2019 r.

We wniosku Gminy z 7 stycznia 2021 r.³⁹ na środki finansowe w roku 2021 z Programu AON – edycja 2021 ujęto następujące dane liczbowe:

- a) zapotrzebowanie na planowane 222 osoby, w tym na 50 dzieci do 16. roku życia, 128 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 44 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- b) liczba planowanych godzin usług asystenckich – 75 810 godzin, w tym 13 320 dla dzieci do 16. roku życia, 48 240 dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 12 930 dla osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (na poszczególne grupy osób niepełnosprawnych nie podzielono 1 320 godzin wykazanych przez jedną z organizacji pozarządowych⁴⁰);
- c) planowana liczba asystentów osób niepełnosprawnych – 76;
- d) koszt godzin usług asystenckich – 3 098 400 zł, co dawało 40,87 zł za 1 godzinę usług;
- e) koszt zakupu środków ochrony osobistej dla asystentów – 40 460 zł;
- f) koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów – 113 400 zł;
- g) koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów – 9 105 zł;
- h) koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu – 38 400 zł;
- i) koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne dla asystenta – 40 300 zł;
- j) razem koszty realizacji usługi asystenta – 3 340 065 zł;
- k) koszty obsługi Programu AON – 66 800 zł, tj. 2% środków na realizację Programu AON;
- l) ogółem wnioskowana kwota środków finansowych na realizację Programu AON – 3 406 866 zł.

(akta kontroli str. 202-205)

Pismem z 20 stycznia 2021 r. złożono korektę wniosku z 7 stycznia 2021 r. W jej wyniku: planowaną liczbę godzin asystenckich zmniejszono do 74 490 (o 1 320 godzin), planowany koszt godzin usług asystenckich zmniejszono do 2 979 600 zł (o 118 800 zł), w wyniku czego koszt 1 planowanej godziny usług miał wynieść 40,00 zł, planowany koszt zakupu środków ochrony osobistej zwiększono do 43 200 zł (o 2 740 zł), planowany koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów zwiększono do 120 960 zł (o 7 560 zł), planowany koszt ubezpieczeń OC lub NNW dla asystentów zwiększono do 11 400 zł (o 2 295 zł), planowany koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu zwiększono do 43 200 zł (o 4 800 zł), planowany koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne dla asystentów zwiększono do 51 840 zł (o 11 540 zł), razem planowane koszty realizacji usługi asystenta zmniejszono do 3 250 200 zł (o 89 865 zł), koszty obsługi Programu zmniejszono do 65 004 zł (o 1 796 zł), co stanowiło 2% planowanych kosztów realizacji usługi asystenta, wnioskowaną kwotę środków finansowych Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu AON zmniejszono do 3 315 204 zł (o 91 662 zł). Zmianie nie uległa planowana liczba osób niepełnosprawnych dla której miły być świadczone usługi asystenckie.

(akta kontroli str. 207-210)

Pismem z 28 stycznia 2021 r. złożono kolejną korektę wniosku. W jej wyniku: planowaną liczbę godzin asystenckich zmniejszono do 51 100, planowany koszt godzin usług asystenckich zmniejszono do 2 044 000 zł, w wyniku czego koszt 1 planowanej godziny usług miał wynieść 40,00 zł, planowany koszt zakupu środków ochrony osobistej zwiększono do 29 200 zł, planowany koszt zakupu

³⁹ W ZUW złożony 8 stycznia 2021 r. - termin złożenia wniosku upływał 8 stycznia 2021 r.

⁴⁰ Polskiego Związku Głuchych Oddział Zachodniopomorski.

biletów komunikacji publicznej dla asystentów zmniejszono do 81 760 zł, planowany koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu zmniejszono do 29 200 zł, planowany koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne dla asystentów zmniejszono do 35 040 zł, razem planowane koszty realizacji usługi asystenta zmniejszono do 2 230 600 zł (o 1 019 600 zł), koszty obsługi Programu zmniejszono do 44 612 zł, co stanowiło 2% planowanych kosztów realizacji usługi asystenta, wnioskowaną kwotę środków finansowych Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu AON zmniejszono do 2 275 212 zł (o 1 039 992 zł). Zmianie nie uległa planowana liczba osób niepełnosprawnych dla której miały być świadczone usługi asystenckie.

(akta kontroli str. 211-214)

Pismem z 11 marca 2021 r., na wniosek ZUW z 8 marca 2021 r., w związku z ograniczeniem środków na realizację Programu AON – edycja 2021, złożono kolejną korektę wniosku. W jej wyniku ostateczne dane liczbowe objęte wnioskiem przedstawiały się następująco: zapotrzebowanie obejmowało 88 osób niepełnosprawnych (w tym dziewięcioro dzieci do 16. roku życia, 59 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 20 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności); 21 824 planowanych godzin asystenckich (w tym 2 800 godzin dla dzieci do 16. roku życia, 15 004 godzin dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 4 020 godzin dla osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności); 35 planowanych asystentów; 872 960 zł planowany koszt usług asystenckich, tj. 40,00 zł za 1 planowaną godzinę; 10 500 planowany koszt zakupu środków ochrony osobistej⁴¹; 29 400 zł planowany koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów⁴²; 5 250 zł planowany koszt ubezpieczeń OC lub NNW dla asystentów⁴³; 10 500 zł planowany koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu⁴⁴; 12 600 zł planowany koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne dla asystentów⁴⁵; 941 210 zł jako planowane koszty realizacji usługi asystenta; 18 790 zł jako koszty obsługi Programu, co stanowiło 2% planowanych kosztów realizacji usługi asystenta; 960 000 zł jako wnioskowaną kwotę środków finansowych Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu AON.

(akta kontroli str. 215-218)

Powyższe wnioski zostały złożone w wymaganych terminach, na odpowiednich formularzach, spełniały wymogi formalne i były kompletne. Podpisane zostały przez Zastępcę Prezydenta Miasta, któremu Prezydent Miasta Szczecin, zarządzeniami w sprawie podziału zadań i kompetencji oraz powierzania prowadzenia określonych spraw Gminy Miasto Szczecin w imieniu Prezydenta Miasta Szczecin, powierzał m.in. działania w sferze społecznej oraz na rzecz osób niepełnosprawnych⁴⁶.

(akta kontroli str. 10-11, 164-165, 202-205)

Oświadczenia o przyjęciu środków finansowych z Programu AON:

a) z edycji 2019-2020 w wysokości 782 285,97 zł Zastępca Prezydenta Miasta złożył 28 listopada 2019 r.⁴⁷ i w tym samym dniu dokument został złożony w ZUW;

---

⁴¹ 35 asystentów x 50 zł x 6 miesięcy.

⁴² 35 asystentów x 140 zł x 6 miesięcy.

⁴³ 35 asystentów x 150 zł rocznie.

⁴⁴ 35 asystentów x 50 zł x 6 miesięcy.

⁴⁵ 35 asystentów x 60 zł x 6 miesięcy.

⁴⁶ Zarządzenie Nr 175/10 z dnia 21 kwietnia 2010 r., Zarządzenie Nr 18/19 z dnia 16 stycznia 2019 r., Zarządzenie Nr 1/21 z dnia 4 stycznia 2021 r., Zarządzenie Nr 48/21 z dnia 29 stycznia 2021 r.

⁴⁷ Listę zatwierdzonych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej wniosków wraz z kwotą przyznanych środków na rok 2020 na stronie BIP ZUW opublikowano 21 listopada 2019 r.

b) z edycji 2021 w wysokości 960 000 zł Zastępca Prezydenta Miasta złożył 10 marca 2021 r.⁴⁸ i w dniu następnym dokument ten przesłano do ZUW.

Dodatkowo, w przypadku edycji 2019-2020, Rada Miasta Szczecin podjęła uchwałę o przystąpieniu Miasta Szczecin do realizacji Programu AON finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

(akta kontroli str. 221-222, 233)

W umowie zawartej 20 stycznia 2020 r. pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim⁴⁹ a Miastem Szczecin, przyjęto m.in. że:

- a) Gmina zobowiązuje się wykonywać umowę zgodnie z Programem AON oraz wnioskiem złożonym Wojewodzie, z uwzględnieniem kalkulacji przewidywanych kosztów;
- b) Gmina zobowiązuje się realizować umowę z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie;
- c) wydatki w ramach Programu AON będą kwalifikowalne, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania, z czego ze środków przekazanych w 2020 r., w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.;
- d) Wojewoda prześle Gminie środki Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w 2020 r. w kwocie 778 394 zł, co stanowi 100% kosztów realizacji zadania, wg następującego harmonogramu:
  - kwotę 389 197 zł w terminie do 15 kwietnia 2020 r.,
  - kwotę 194 598,50 zł w terminie do 15 lipca 2020 r.,
  - kwotę 194 598,50 zł w terminie do 15 października 2020 r.;
- e) Wojewoda prześle Gminie środki Funduszu Solidarnościowego na koszty związane z obsługą Programu AON – kwotę 3 891,97 zł w terminie do 15 kwietnia 2020 r.;
- f) wskazane wyżej środki Wojewoda prześle na wyodrębniony rachunek bankowy Gminy 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687;
- g) Gmina zobowiązuje się do ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy za pośrednictwem wskazanego wyżej rachunku bankowego;
- h) Gmina zobowiązuje się do zwrotu niewykorzystanej części środków przekazanych w 2020 r. do 15 stycznia 2021 r.;
- i) zwrotu odsetek bankowych od środków przekazanych w 2020 r. w terminie do 15 stycznia 2021 r.;
- j) Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu AON w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵⁰;
- k) Gmina zobowiązuje się do sporządzenia i przekazania Wojewodzie sprawozdania z realizacji Programu AON za 2020 r., obejmującego rozliczenie środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie do 30 stycznia 2021 r.

Do powyższej umowy nie były zawierane aneksy.

(akta kontroli str. 223-232)

W umowie zawartej 21 maja 2021 r. pomiędzy Wojewodą a Gminą, przyjęto m.in. że:

- a) Gmina zobowiązuje się wykonywać umowę zgodnie z Programem AON oraz wnioskiem złożonym Wojewodzie, z uwzględnieniem kalkulacji przewidywanych kosztów;

⁴⁸ Listę zatwierdzonych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej wniosków wraz z kwotą przyznanych środków na rok 2021 na stronie BIP ZUW opublikowano 7 kwietnia 2021 r.

⁴⁹ Dalej: Wojewoda.

⁵⁰ Według wskazania w umowie Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

- b) Gmina zobowiązuje się realizować umowę z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie;
- c) wydatki w ramach Programu AON będą kwalifikowalne, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.;
- d) Wojewoda przekaze Gminie środki Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w 2021 r. w kwocie 941 210 zł wg następującego harmonogramu:
  - kwotę 470 605 zł w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy (tj. do 20 czerwca 2021 r.),
  - kwotę 235 302,50 zł w terminie do 23 lipca 2021 r.,
  - kwotę 235 302,50 zł w terminie do 22 października 2021 r.;
- e) Wojewoda przekaze Gminie środki Funduszu Solidarnościowego na koszty związane z obsługą Programu AON – kwotę 18 790 zł w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy;
- f) wskazane wyżej środki Wojewoda przekaze na wyodrębniony rachunek bankowy Gminy 42 1020 4795 0000 9402 0456 9895;
- g) Gmina zobowiązuje się do ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy za pośrednictwem wskazanego wyżej rachunku bankowego;
- h) Gmina zobowiązuje się do zwrotu niewykorzystanej części środków w terminie do 15 stycznia 2022 r.;
- i) zwrotu odsetek bankowych od przekazanych środków w terminie do 15 stycznia 2022 r.;
- j) Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu AON w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵¹;
- k) Gmina zobowiązuje się do sporządzenia i przekazania Wojewodzie zestawienia z realizacji Programu AON w terminie do 15 stycznia 2022 r. oraz sprawozdania końcowego, obejmującego rozliczenie środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie do 30 stycznia 2022 r.

Do powyższej umowy nie były zawierane aneksy.

(akta kontroli str. 235-243)

2.2. W 2020 r. w Mieście Szczecin usługi asystenckie realizowane były przez organizacje pozarządowe, które do ich realizacji wybrane zostały w trybie otwartego konkursu ofert. W powyższym roku:

- a) usługami asystenckimi objęto 54 osoby niepełnosprawne (ze 127 planowanych, tj. 42,5%), w tym 40 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (z 78 planowanych, tj. 51,3%) oraz 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (z 49 planowanych, tj. 28,6%);
- b) ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenckich wyniosła 6 567,5 godziny (z 25 336 planowanych, tj. 25,9%), w tym 5 695,5 godziny dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (z 19 143 planowanych, tj. 29,8%) oraz 872 godziny dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (z 6 193 planowanych, tj. 14,1%);
- c) łączny koszt godzin usług asystenckich wyniósł 196 985,23 zł (z 756 030 zł planowanych, tj. 26,1%);
- d) koszt 1 godziny usług asystenckich był zgodny z założeniami Programu AON – edycja 2019-2020 i wyniósł 30,00 zł;

⁵¹ Według wskazania w umowie Dz. U. z 2021 r. poz. 217.

- e) łączny koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystenta oraz ubezpieczenia wyniósł 11 431,10 zł (z planowanych 22 364 zł, tj. 51,1%), w tym 9 879,90 zł koszt zakupu biletów komunikacji publicznej, a 1 551,20 zł koszt ubezpieczenia asystentów;
  - f) nie zostały przekroczone zakładane koszty w przeliczeniu na jednego asystenta z tytułu zakupu biletów komunikacji publicznej (wyniosły nie więcej niż 89,01 zł na miesiąc na jednego asystenta przy limicie 200 zł) oraz z tytułu ubezpieczenia (77,56 zł rocznie na jednego asystenta przy limicie 150 zł);
  - g) łączny koszt zakupu środków ochrony osobistej wyniósł 12 354,80 zł (617,74 zł na jednego asystenta);
  - h) kwota środków wykorzystanych na obsługę Programu AOON w 2020 r. wyniosła 3 816,32 zł (z 3 891,97 zł planowanych, tj. 98,1%) i stanowiła 1,73% środków wykorzystanych na realizację Programu AOON (220 771,13 zł).
- (akta kontroli str. 165, 244-281)

W 2021 r. w Mieście Szczecin usługi asystenckie, podobnie jak w roku 2020, realizowane były przez organizacje pozarządowe, które do ich realizacji wybrane zostały w trybie otwartego konkursu ofert. W powyższym roku:

- a) usługami asystenckimi objęto 69 osób niepełnosprawnych (z 88 planowanych, tj. 78,4%), w tym troje dzieci do 16. roku życia (z dziewięciu planowanych, tj. 33,3%), 51 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (z 59 planowanych, tj. 86,4%) oraz 15 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (z 20 planowanych, tj. 75%);
- b) ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenckich wyniosła 7 390 godzin (z 21 824 planowanych, tj. 33,9%), w tym 225 dla dzieci do 16. roku życia (z 2 800 planowanych, tj. 8%), 6 411 godzin dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (z 15 004 planowanych, tj. 42,7%) oraz 754 godzin dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (z 4 020 planowanych, tj. 18,8%);
- c) łączny koszt godzin usług asystenckich wyniósł 295 550,27 zł (z 872 960 zł planowanych, tj. 33,9%);
- d) koszt 1 godziny usług asystenckich był zgodny z założeniami Programu AOON – edycja 2021 i wyniósł 40,00 zł;
- e) łączny koszt zakupu środków ochrony osobistej wyniósł 5 161,65 zł (z planowanych 10 500 zł, tj. 49,2%);
- f) łączny koszt zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów wyniósł 5 208,50 zł (z planowanych 29 400 zł, tj. 49,6%);
- g) łączny koszt ubezpieczeń OC lub NNW dla asystentów wyniósł 3 278,64 zł (z planowanych 5 250 zł (62,5%);
- h) łączny koszt dojazdu własnym / innym środkiem transportu wyniósł 2 024,06 zł (z planowanych 10 500 zł, tj. 19,3%);
- i) łączny koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne / rozrywkowe / sportowe / społeczne wyniósł 257,90 zł (z planowanych 12 600 zł, tj. 2,1%);
- j) nie zostały przekroczone zakładane koszty w przeliczeniu na jednego asystenta z tytułu ubezpieczenia asystentów (wyniosły nie więcej niż 79,97 zł rocznie na jednego asystenta przy limicie 150 zł), zakupu środków ochrony osobistej (wyniosły nie więcej niż 41,63 zł na miesiąc na jednego asystenta przy limicie 50 zł), zakupu biletów komunikacji publicznej lub kosztów dojazdów własnym / innym środkiem transportu (wyniosły nie więcej niż 58,33 zł na miesiąc na jednego asystenta przy limicie 200 zł) zakupu biletów na wydarzenia (wyniosły nie więcej niż 2,08 zł na miesiąc na jednego asystenta przy limicie 100 zł);

k) kwota środków wykorzystanych na obsługę Programu AOOD w 2021 r. wyniosła 6 600 zł (z 18 790 zł planowanych, tj. 35,1%) i stanowiła 2,12% środków wykorzystanych na realizację Programu AOOD (311 481,02 zł).

(akta kontroli str. 216-217, 282-338)

W sprawie nieobjęcia usługami asystenckimi zaplanowanej liczby osób niepełnosprawnych oraz niezrealizowania planowanej liczby godzin usług asystenckich, a tym samym niewydatkowanie części z otrzymanych środków Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin wyjaśniła, że: *Niewydatkowanie całej kwoty przez Gminę Miasto Szczecin oraz niezrealizowanie wszystkich wskaźników w roku 2020 spowodowane było panującą wówczas chorobą zakaźną COVID-19 wywołaną wirusem SARS-CoV-2. Z informacji pozyskanych od organizacji pozarządowych wynikało, że w obawie o zdrowie ewentualnych beneficjentów, pracowników i innych osób zaangażowanych w realizację projektu, organizacje te nie zdecydowały się przystąpić do otwartego konkursu ofert, pomimo wcześniejszej deklaracji.*

Z kolei nieosiągnięcie w roku 2021 zakładanych efektów/wskaźników spowodowane było trudnością związaną z realizacją Programu jaką jest jego roczny charakter oraz harmonogram jego wdrażania. Wskazane przyczyny uniemożliwiły zapewnienie (zgodnie z zapisami Programu) ciągłości świadczenia usługi asystencji dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo część organizacji pozarządowych, które deklarowały zapotrzebowanie na realizację usług asystenckich, pozyskało dotację w ramach otwartego konkursu ofert ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Ponadto na rzeczywisty okres zapewnienia usługi asystencji miał wpływ również termin złożenia sprawozdania z realizacji zadania przez Gminę. Zgodnie z umową „Gmina/Powiat zobowiązuje się do sporządzenia i przekazania Wojewodzie sprawozdania końcowego z realizacji Programu, obejmującego rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie do dnia 30 stycznia 2022”. W związku z tym, że Gmina Miasto Szczecin, zgodnie z założeniami Programu, zleca realizację zadania organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego, wyłonionym w otwartym konkursie ofert (w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), organizacje te mają określony ustawowo 30 dniowy termin na złożenie sprawozdania z realizacji zadania publicznego. W związku z tym, by Gmina Miasto Szczecin mogła złożyć sprawozdanie do wojewody po otrzymaniu sprawozdań od organizacji którym zlecono realizację zadania, termin jego realizacji był skrócony do 30 listopada 2021, tak by sprawozdania od organizacji wpłynęły do 30 grudnia 2021, a Gmina Miasto Szczecin mogła je przeanalizować, zagregować i złożyć własne sprawozdanie do wojewody.

W roku 2021 pomimo dwukrotnego ogłoszenia przez Prezydenta Miasta Szczecin otwartego konkursu ofert na realizację przedmiotowego zadania (1 lipca 2021 r., 17 sierpnia 2021 r.) oferty na realizację zadania złożyły tylko 4 organizacje pozarządowe. Powyższe spowodowało zmniejszenie planowanej liczby osób z niepełnosprawnością, którym przyznane miały zostać usługi asystenckie oraz planowanej liczby godzin usług asystenta. Ponadto mniejsza liczba zrealizowanych godzin i liczba uczestników wynikała z prowadzonych przez organizacje pozarządowe w tym samym okresie innych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli str. 810-811, 815-816)

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga na poziom, zakres lub sposób wykonywania usług asystenckich.

(akta kontroli str. 714)

2.3. W latach 2020 i 2021 do realizacji usług asystenckich, w wyniku przeprowadzonych otwartych konkursów ofert (po dwa w każdym roku), przystąpiły następujące organizacje pozarządowe:

- Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni (2020 i 2021),
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych (2020 i 2021),
- Polski Związek Głuchych Oddział Zachodniopomorski (2020 i 2021),
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „WIĘŻ” (2020),
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki w Szczecinie (2021).

(akta kontroli str. 361-407, 436-603)

Każde z dwóch ogłoszeń o konkursach przeprowadzonych w latach 2020 i 2021 zawierały informacje wymagane przepisami art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵², tj. informacje o rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert, zrealizowanych przez Miasto Szczecin w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert oraz w roku poprzednim zadania publicznego tego samego rodzaju i związane z nimi koszty ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.

(akta kontroli str. 345-360, 408-435)

Zapisów o zobowiązaniu organizacji pozarządowych do zapewnienia odpowiednio przygotowanej i wykształconej kadry nie zostały zawarte w umowach z 16 sierpnia 2021 r. i 1 października 2021 r.

(akta kontroli str. 606-652, 655-661, 666-710)

W powyższych umowach z organizacjami pozarządowymi nie zawierano postanowień zobowiązujących je do zapewnienia powszechnego dostępu usługi dla osób niepełnosprawnych, niezależnie czy osoby niepełnosprawne są one ich podopiecznymi, czy też nie.

(akta kontroli str. 606-652, 655-661, 666-710)

W powyższej sprawie Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśniła, że: (...) w ogłoszeniu konkursowym Prezydenta Miasta Szczecin o otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami w roku 2021 wskazano, że uczestnikami zadania mogą być mieszkańcy Szczecina, tj.: a) osoby z niepełnosprawnością posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (...) albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego; b) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Z kolei w roku 2020 w ogłoszeniu konkursowym Prezydenta Miasta Szczecin o otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami wskazano, że zadanie adresowane jest do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (...) albo orzeczenie równoważne do

---

⁵² Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm.

wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Powyższe zapisy zobowiązywały organizacje pozarządowe do zapewnienia powszechnego dostępu do usługi asystenckiej osób z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli str. 810, 814-815)

W umowach zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację Programu AON do zwrotu niewykorzystanych środków nie wskazano rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby realizacji Programu AON (55 1020 4795 0000 9502 0432 4687), lecz inne rachunki bankowy Gminy, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 606-622, 632-639, 655-661)

W latach 2020 i 2021 organizacjom pozarządowym, poza zlecaniem realizacji usług asystenta, Urząd powierzał również wykonywanie zadania obejmującego przyznawanie osobom niepełnosprawnym usług asystenta, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 253-257, 260-264, 267-271, 278-281, 308-313, 316-323, 326-330, 333-338)

W Urzędzie nie zostały opracowane / przyjęte, w celu ujednoczenia sposobu realizacji zadania przez realizatorów zadania, zasady przyznawania usług asystenckich jak również zasady ich realizacji.

(akta kontroli str. 810)

W powyższej sprawie Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśniła, że: Opracowanie i przyjęcie zasad przyznawania usług asystenckich i ich realizacji innych niż te wskazane w Programie AON nie było konieczne. Ponadto założenia Programu AON nie wskazywały na konieczność ich opracowania. Program AON – edycje 2020 i 2021 zawierał niezbędne informacje dotyczące zasad przyznawania usług asystenckich, ich realizacji. Ponadto do Programu AON załączone zostały formularze, na podstawie których przyznawana była usługa asystencka oraz potwierdzana realizacja zadania.

(akta kontroli str. 813)

Sprawozdania z realizacji powierzonych zadań w ramach Programu AON organizacje pozarządowe składały raz w roku po zakończeniu realizacji zadania. Sprawozdania te obejmowały: opis osiągniętych rezultatów wraz z liczbowym określeniem skali działań zrealizowanych w ramach zadania, opis wykonania poszczególnych działań, rozliczenie wydatków. Sprawozdania realizatorów za rok 2020 zostały zweryfikowane przez pracownika Urzędu i zatwierdzone przez zastępcę dyrektora Wydziału Spraw Społecznych UM, o czym poszczególnych realizatorów poinformowano pismami z 28 grudnia 2020 r., 30 grudnia 2020 r. i z 4 stycznia 2021 r. W przypadku sprawozdań za rok 2021 wszystkie organizacje pozarządowe realizujące zadania w ramach Programu AON, po złożeniu sprawozdań, zostały wezwane do przedłożenia dokumentacji źródłowej dla poszczególnych rodzajów kosztów (pismami z 14 i 20 stycznia 2022 r.). Po przedłożeniu w Urzędzie wnioskowanej dokumentacji i jej zweryfikowaniu przez pracownika Urzędu, poszczególnych realizatorów pismami z 4, 8, 23 i 31 marca 2022 r. poinformowano o zweryfikowaniu i zaakceptowaniu przedłożonych sprawozdań.

(akta kontroli str. 251-281,306-338)

W latach 2020-2021 UM nie przeprowadzał badania ankietowego osób niepełnosprawnych korzystających z usług asystenckich w ramach Programu AON, np. dotyczących zadowolenia uczestników Programu AON z poziomu

realizacji usług. Nie przeprowadzono również wizyt monitorujących w miejscu realizacji usług.

(akta kontroli str. 715)

2.4. W 2020 r. Wojewoda, w terminach wynikających z umowy z 20 stycznia 2020 r., przekazał Gminie łącznie 782 285,97 zł, w tym 778 394 zł na realizację zadania w ramach Programu AOON oraz 3 891,97 zł na jego obsługę⁵³.

(akta kontroli str. 224-225, 723, 728, 733)

W 2021 r. Wojewoda, dwie z trzech transzy, przekazał Gminie z kilkudniowym opóźnieniem, w stosunku do terminów przyjętych w umowie z 21 maja 2021 r. Łącznie otrzymano 960 000 zł, w tym 941 210 zł na realizację zadania w ramach Programu AOON oraz 18 790 zł na jego obsługę⁵⁴. W ramach I transzy, z opóźnieniem wynoszącym dziewięć dni, otrzymano 724 697,50 zł. W ramach II transzy, z opóźnieniem wynoszącym trzy dni, otrzymano 235 302,50 zł. Pozostała kwota, tj. 235 302,50 zł, na rachunek bankowy UM, wyodrębniony dla celów realizacji Programu AOON, wpłynęła 20 października 2021 r.

(akta kontroli str. 236-237, 747, 748, 752)

Dla środków z Programu AOON Urząd prowadził wyodrębniony rachunek bankowy. W roku 2020 rachunek o nr 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687. W roku 2021 rachunek o nr 42 1020 4795 0000 9402 0456 9895.

(akta kontroli str. 720-722, 746)

Z otrzymanych w 2020 r. środków wykorzystano 224 587,45 zł (tj. 28,7%), w tym 220 771,13 zł na realizację zadania w ramach Programu AOON (tj. 28,4%) oraz 3 816,32 zł na jego obsługę (tj. 98,1%). Do zwrotu, jako środki niewykorzystane, pozostało 557 698,52 zł. Kwotę tą na rachunek bankowy Wojewody zwrócono 13 stycznia 2021 r., tj. w terminie określonym w umowie z 20 stycznia 2020 r. Dodatkowo, 13 stycznia 2021 r., na rachunek bankowy Wojewody przekazano kwotę 71,21 zł stanowiącą odsetki bankowe od otrzymanych środków.

(akta kontroli str. 246, 740-742)

Z otrzymanych w 2021 r. środków wykorzystano 318 081,02 zł (tj. 33,1%), w tym 311 481,02 zł na realizację zadania w ramach Programu AOON (tj. 33,1%) oraz 6 600 zł na jego obsługę (tj. 35,1%). Do zwrotu, jako środki niewykorzystane, pozostało 641 918,98 zł. Kwotę tą na rachunek bankowy Wojewody zwrócono 14 stycznia 2022 r., tj. w terminie określonym w umowie z 21 maja 2021 r. Dodatkowo, 14 stycznia 2022 r., na rachunek bankowy Wojewody przekazano kwotę 23,21 zł stanowiącą odsetki bankowe od otrzymanych środków. Ponadto 25 lutego 2022 r. na rachunek bankowy Wojewody przekazano kwotę 3,61 zł stanowiącą odsetki bankowe naliczone przez bank na dzień 31 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 284-288, 761-765)

Środki wykorzystane w latach 2020 i 2021 na realizację oraz jego obsługę zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, umowami zawartymi z Wojewodą i na zadania określone w umowach. Nie wystąpiły przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kalkulacji kosztów. Środki na obsługę Programu zostały wykorzystane w 98,1% (w 2020 r.) i w 35,1% (w 2021 r.).

(akta kontroli str. 164-166, 215-218, 223-231, 235-242, 246-247, 284-288)

⁵³ Środki w ramach I transzy, w tym na obsługę, Miasto Szczecin otrzymało 14 kwietnia 2020 r. (tj. jeden dzień przed terminem), środki w ramach II transzy otrzymano 14 lipca 2020 r. (tj. jeden dzień przed terminem), środki w ramach III transzy otrzymano 14 października 2020 r. (tj. jeden dzień przed terminem).

⁵⁴ Środki w ramach I transzy, w tym na obsługę, Miasto Szczecin otrzymało 29 czerwca 2021 r. (tj. dziewięć dni po terminie), środki w ramach II transzy otrzymano 26 lipca 2021 r. (tj. trzy dni po terminie), środki w ramach III transzy otrzymano 20 października 2021 r. (tj. dwa dni przed terminem).

Środki przekazywane organizacjom pozarządowym, którym w latach 2020 i 2021 powierzono realizację zadań w ramach Programu AOOD, obejmowały jedynie na środki na realizację zadań – nie obejmowały środków na obsługę Programu AOOD.

(akta kontroli str. 248-281, 300-338, 606-661, 666-710)

Urząd prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz ewidencję księgową z realizacji Programu AOOD. Sposób prowadzenia dokumentacji i ewidencji umożliwiał identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

W 2020 r. środki na obsługę Programu AOOD w kwocie 3 816,32 zł Urząd wykorzystał na częściowe pokrycie wynagrodzenia z pochodnymi jednej osoby za miesiące czerwiec i wrzesień 2020 r., w tym 3 189,83 zł na wynagrodzenie osobowe oraz 626,49 zł na pochodne (składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy).

W 2021 r. środki na obsługę Programu AOOD w kwocie 6 600 zł Urząd wykorzystał na częściowe pokrycie wynagrodzenia z pochodnymi jednej osoby za miesiące lipiec-listopad 2021 r., w tym 5 630 zł na wynagrodzenie osobowe oraz 970 zł na pochodne (składki na ubezpieczenie społeczne).

Przedmiotowe wydatki ponoszone były pierwotnie przez Urząd z jego środków w ramach wynagrodzenia dla pracownika, a następnie na podstawie not księgowych Wydziału Księgowości UM⁵⁵ (2020 r.) lub dyspozycji Wydziału Spraw Społecznych UM⁵⁶ (2021 r.) refundowane ze środków otrzymanych przez Miasto Szczecin na obsługę Programu AOOD. Opisy dokumentacji finansowo-księgowej (analizie poddano dowody księgowe dotyczące poniesionych przez Miasto Szczecin kosztów na obsługę Programu AOOD) były zgodne z zasadami wynikającymi z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości⁵⁷.

(akta kontroli str. 730, 734, 758, 789-807)

Z analizy przepływów pieniężnych na rachunkach bankowych prowadzonych w związku z realizacją w latach 2020 i 2021 Programu AOOD wynika m.in., że:

- a) ze środków otrzymanych na realizację Programu AOOD i jego obsługę nie były płacone odsetki, kary lub inne opłaty związane z nieterminowymi płatnościami;
- b) nie były podejmowane środki w celu dokonywania płatności gotówkowych;
- c) zarówno w 2020 jak i w 2021 r. środki do organizacji pozarządowych realizujących Program AOOD zostały przekazane w kwotach i w terminach określonych umowami zawartymi z poszczególnymi organizacjami pozarządowymi;
- d) w 2020 r. kwotę 248 736 zł czterem organizacjom pozarządowym realizującym Program AOOD nie przekazano z rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby realizacji Programu AOOD (55 1020 4795 0000 9502 0432 4687), a z innego rachunku bankowego Gminy (54 1010 4795 0000 9402 0439 2460), co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- e) w 2021 r. kwotę 331 413 zł czterem organizacjom pozarządowym na realizację Programu AOOD przekazano 1 i 8 września 2021 r. oraz 18 października 2021 r. z wyodrębnionego rachunku bankowego prowadzonego dla Programu AOOD bezpośrednio na rachunki bankowe tych organizacji wskazane w umowach zawartych z tymi organizacjami;
- f) w 2020 r. niewykorzystane przez organizacje pozarządowe realizujące Program AOOD środki, w łącznej kwocie 27 964,87 zł zwróciły, w dniach 27 lipca 2020 r., 9 grudnia 2020 r. i 15 grudnia 2020 r., na wskazany w umowach rachunek bankowy Gminy, tj. 07 1020 4795 0000 9902 0277 8496; następnie środki te były przelewane rachunek bankowy, z którego organizacje te otrzymały środki, tj. 54 1010 4795 0000 9402 0439 2460; dopiero w kolejnej operacji środki te były

⁵⁵ Nota księgowa 19/07/2020 z 16 lipca 2020 r., nota księgowa 21/10/2020 z 15 października 2020 r.

⁵⁶ Pismo WSS-I.3032.40.2021.AM z 17.12.2021 r.

⁵⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

przelewane na rachunek bankowy wyodrębniony na potrzeby realizacji Programu AOOD, tj. 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687.

(akta kontroli str. 248-249, 300-302, 606-661, 666-710, 723-745, 747-780)

Sprawozdanie z realizacji Programu AOOD w 2020 r. Urząd przekazał Wojewodzie pismem z 8 stycznia 2021 r. (wpływ do ZUW 11 stycznia 2021 r.), tj. w terminie określonym w umowie z 20 stycznia 2020 r. (określonym na 30 stycznia 2021 r.). Dane wykazane w sprawozdaniu wynikały ze sprawozdań jednostkowych złożonych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania w ramach Programu AOOD (220 771,13 zł) oraz obejmowały koszty Urzędu poniesione na jego obsługę (3 816,32 zł). Łączna kwota wykorzystanych środków to 224 587,45 zł.

Pismem z 23 lutego 2021 r. (brak daty wpływu do ZUW) Urząd złożył korektę sprawozdania z 8 stycznia 2021 r. Złożenie korekty wynikało z wprowadzenia nowego druku sprawozdawczego. Nie uległy zmianie kwoty środków wykorzystanych na realizację zadania ani na jego obsługę. W korekcie wyodrębniono kolumnę dotyczącą kwoty środków wykorzystanych na zakup środków ochrony osobistej, które w sprawozdaniu z 8 stycznia 2021 r. ujęte były łącznie w kosztach godzin usług asystenckich.

(akta kontroli str. 246-281)

Sprawozdania z realizacji Programu AOOD w 2021 r. Urząd przekazał Wojewodzie systemem ePUAP 14 stycznia 2022 r. (załącznik nr 4) oraz 28 stycznia 2022 r. (załącznik nr 5), tj. w terminach określonych w umowie z 21 maja 2021 r. Dane wykazane w sprawozdaniach wynikały ze sprawozdań jednostkowych złożonych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania w ramach Programu AOOD (311 481,02 zł) oraz obejmowały koszty Urzędu poniesione na jego obsługę (6 600 zł). Łączna kwota wykorzystanych środków to 318 081,02 zł.

Pismem z 24 lutego 2022 r. systemem e-PUAP Urząd przekazał Wojewodzie korektę sprawozdań z 14 i 28 stycznia 2022 r. Złożenie korekty spowodowane było kapitalizacją odsetek na wyodrębnionym rachunku bankowym za styczeń 2022 r.

Pismem z 29 marca 2022 r. systemem e-PUAP Urząd przekazał Wojewodzie kolejną korektę sprawozdań. Jej złożenie wynikało z omyłki pisarskiej jednego z realizatorów – dokonano korekty pomiędzy liczbą osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności a liczbą osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz pomiędzy liczbą wykonanych godzin usług asystenckich dla tych osób.

(akta kontroli str. 284-338, 781-788)

2.5. W latach 2020-2022 (do końca sierpnia) w Urzędzie nie były przeprowadzane kontrole zewnętrzne dotyczące realizacji przez Miasto Szczecin Programu AOOD.

W powyższych latach pracownicy Urzędu nie przeprowadzali w organizacjach pozarządowych kontroli w zakresie realizacji przez nie Programu AOOD finansowanego środkami Funduszu Solidarnościowego. Nie sprawdzali również jakości świadczonych usług w zakresie powyższego Programu. W Urzędzie nie określono również procedury reklamacyjnej dotyczącej zadań wykonywanych przez organizacje pozarządowe, którym powierzono realizację zadań.

W ramach sprawowanego nadzoru na prawidłowością realizacji powierzonych zadań pismami z 20 stycznia 2022 r. zastępca dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej UM, po weryfikacji sprawozdań organizacji pozarządowych z realizacji zadania w 2021 r., wystąpił do wszystkich czterech organizacji realizujących Program AOOD w roku 2021 o przesłanie: kart zgłoszeń, kart realizacji usług asystenta, ewidencji przebiegu pojazdów, ewidencji biletów komunikacji publicznej, ewidencji zakupu środków ochrony osobistej. Wyjaśnienia wymagały dane i dokumentacja dwóch podmiotów:

- w jednym przypadku⁵⁸ sprostowania wymagały dane dotyczące liczby osób z niepełnosprawnością umiarkowaną i znaczną oraz dzieci do 16. roku życia oraz liczba osób, która dostała wsparcie w liczbie 60 i 30 godzin;
- w jednym przypadku⁵⁹ wyjaśnienia wymagały zmiany dotyczące przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów powyżej 10% oraz sprostowania danych dotyczących ewidencji przebiegu pojazdu i zakupu biletów na wydarzenia kulturalne.

(akta kontroli str. 306-307, 314-315, 324-325, 331-332, 716, 808)

W sprawie posiadania przez pracowników Urzędu wiedzy czy świadczone w 2020 r. i w 2021 r., przez organizacje (pomioty) wyłonione w drodze otwartych konkursów ofert, usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej (finansowane środkami Funduszu Solidarnościowego) realizowane były wyłącznie na rzecz podopiecznych tych organizacji (podmiotów) czy również na rzecz innych osób niepełnosprawnych Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśniła, że: *Urząd nie zbierał informacji w powyższym zakresie. Zasady Programu nie zobowiązywały do wprowadzenia dodatkowych uregulowań dotyczących nadzoru nad realizowanym zadaniem w zakresie jego odbiorców. W ogłoszeniu konkursowym Prezydenta Miasta na powierzenie realizacji zadania publicznego w roku 2021 w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami wskazano, że uczestnikami zadania mogą być mieszkańcy Szczecina spełniający kryteria Programu.*

(akta kontroli str. 810, 815)

W informacjach złożonych, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, trzy organizacje pozarządowe⁶⁰, którym Gmina w latach 2020 i 2021 powierzyła realizację zadań w ramach Programu AON wskazały m.in., że:

- a) informacje o realizacji przez nie Programu AON skierowane były różnymi kanałami także do osób nie będących ich podopiecznymi;
- b) usługami asystenckimi objęte zostały także osoby nie będące podopiecznymi (członkami) podmiotów realizujących Program AON.

(akta kontroli str. 823-841)

W sprawie wskazania, czy rozważano, aby realizacją zadania, tj. przydzielaniem usług asystenta osobistego dla osób niepełnosprawnych (finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego) i rozliczaniem udzielonych usług zajmował się, poza organizacjami (podmiotami) wybieranymi w trybie otwartego konkursu ofert, np. MOPR bądź UM Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że: *Biorąc pod uwagę, że działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy opiera się, między innymi, na zasadach współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a realizacja zadań publicznych służy zaspokajaniu indywidualnych i społecznych potrzeb mieszkańców oraz podnoszeniu ich poziomu życia, a tym samym pozwala na efektywniejsze i skuteczniejsze ich realizowanie zdecydowano na zlecenie realizacji zadania Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej właśnie organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Powyższe potwierdza również posiadanie przez organizacje bogatego i wieloletniego doświadczenia w działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz wykwalifikowanej kadry.*

(akta kontroli str. 811, 817)

⁵⁸ Dotyczy Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki.

⁵⁹ Dotyczy Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych.

⁶⁰ W tym dwie realizującej zadania w latach 2020 i 2021, jedna realizująca zadanie w 2021 r. Nie uzyskano informacji od jednego podmiotu realizującego zadanie w 2020 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2020 i 2021 organizacjom pozarządowym, poza zlecaniem realizacji usług asystenta, Urząd powierzał również wykonywanie zadania obejmującego przyznawanie usług asystenta osobom niepełnosprawnym.

(akta kontroli str. 253-257, 260-264, 267-271, 278-281, 308-313, 316-323, 326-330, 333-338)

Zgodnie z postanowieniami przyjętymi w Programie AON – edycja 2019-2020:

- a) na podstawie Karty zgłoszenia do Programu Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, której wzór stanowi załącznik nr 7 do niniejszego Programu, gmina / powiat może przyznać usługę asystenta (pkt V.5.),
- b) gmina / powiat może zlecić wykonywanie usług asystenta podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz w art. 3 ust. 3 pkt 1-3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (pkt VI.1.).

Zgodnie z postanowieniami przyjętymi w Programie AON – edycja 2021:

- a) gmina / powiat przyznaje usługę asystenta na podstawie Karty zgłoszenia do Programu AON – edycja 2021, której wzór stanowi załącznik nr 8 do niniejszego Programu (pkt V.5.),
- b) gmina / powiat może otrzymać środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację usług asystenta m.in., jeżeli zleca realizację usługi asystenta organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy (pkt V.22.2.).

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśniła, że: W roku 2020 Gmina mogła zlecić wykonywanie usług asystenta podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz w art. 3 ust. 3 pkt 1-3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Z kolei zgodnie z treścią Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2021 (pkt 22 dział V Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu) w ramach Programu gmina / powiat mogła otrzymać środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację usług asystenta, jeżeli:

- 1) usługę asystenta realizuje samodzielnie, tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, urzędu gminy / powiatu lub gminnych / powiatowych jednostek organizacyjnych;
- 2) zleca realizację usługi asystenta organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy;
- 3) kupuje usługi opieki asystenta od podmiotów sektora prywatnego.

Wobec powyższego Miasto Szczecin, mając na uwadze postanowienie zawarte w Programach, zleciła realizację usługi asystenta organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy Gmina zawarła umowy na realizację zadania publicznego pod tytułem: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019-2020, edycja 2021 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego określonego szczegółowo w ofercie złożonej przez organizację pozarządową, a ta zobowiązała się wykonać zadanie publiczne w zakresie i na warunkach określonych w umowie oraz w ofercie.

Realizacja zadania skutkowała bowiem przejęciem przez organizacje pozarządowe obowiązków nałożonych na Miasto Szczecin.

(akta kontroli str. 810, 813-814)

NIK wskazuje, że zgodnie z zasadami Programu AON edycje 2019-2020 oraz 2021 gmina / powiat mogły zlecić organizacjom pozarządowym wykonywanie jedynie samych

usług asystenckich. Natomiast przyznawanie tych usług, w obu edycjach Programu AOOD, należało do kompetencji gminy / powiatu. Zatem organizacje pozarządowe mogły realizować usługi asystencji osobistej wobec osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w programie przez gminę lub powiat.

2. W umowach zawartych w 2020 r. z organizacjami pozarządowymi na realizację Programu AOOD⁶¹ do zwrotu niewykorzystanych środków nie wskazano rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby realizacji Programu AOOD (55 1020 4795 0000 9502 0432 4687), lecz dwa inne rachunki bankowe Gminy, tj. 07 1020 4795 0000 9902 0277 8496 (w przypadku, gdy zwrot niewykorzystanych środków będzie miał miejsce jeszcze w 2020 r.) oraz 57 1020 4795 0000 9702 0277 8470 (w przypadku, gdy zwrot środków niewykorzystanych w 2020 r. będzie miał miejsce w 2021 r.).

(akta kontroli str. 606-622, 632-639, 655-661)

Zgodnie z postanowieniami Programu AOOD – edycja 2019-2020 z września 2019 r. podmioty realizujące zadania wynikające z umów zawartych w ramach Programu były zobowiązane m.in. do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków Programu.

3. W 2020 r. kwotę 248 736 zł czterem organizacjom pozarządowym realizującym Program AOOD nie przekazano bezpośrednio z rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby realizacji Programu AOOD, tj. 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687, lecz innego rachunku bankowego Gminy, tj. 54 1010 4795 0000 9402 0439 2460. Powyższe wymagało wcześniejszego przelania środków z rachunku 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687 na rachunek 54 1010 4795 0000 9402 0439 2460.

(akta kontroli str. 726-727, 732, 766-780)

Zgodnie z postanowieniami umowy nr 118/ZPS-4/2019 zawartej 20 stycznia 2020 r. z Wojewodą Miasto Szczecin zobowiązało się do ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy za pośrednictwem rachunku bankowego o nr 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687. Wyjątek stanowiły wydatki związane z przedmiotem umowy tytułem należności na rzecz urzędów skarbowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z odrębnego, przeznaczonego do takich płatności, rachunku bankowego Gminy poprzez m.in. refundację poniesionych wydatków (§ 3 ust. 10 umowy).

Zastępca Prezydenta Miasta⁶² w sprawie nieprawidłowości opisanych w pkt 2 i 3 wyjaśnił, że: *w ramach realizacji programu AOOD utworzono wyodrębniony rachunek bankowy o numerze 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687, który został uwzględniony w umowie zawartej pomiędzy Gminą a Wojewodą. Przedmiotowy rachunek został zasilony środkami z Funduszu Solidarnościowego. Program AOOD był realizowany za pośrednictwem UM, jako jednostki budżetowej Gminy, posiadającej odrębną ewidencję księgową, co wiązało się z koniecznością utworzenia odrębnego rachunku bankowego, w tym przypadku nr 54 1020 4795 0000 9402 0439 2460, przy Urzędzie Miasta. W momencie rozpoczęcia realizacji przedmiotowego programu, zgodnie z przyjętymi w Urzędzie zasadami księgowania i wyodrębnionej ewidencji księgowej, dla zadania realizowanego ze środków pozabudżetowych zastosowano zapisy § 33 i 34 „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów”, która jest zał. nr 2 do polityki rachunkowości (zarządzenie nr 552/19 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 31 grudnia 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości z późn. zm.). Przytoczone zapisy dotyczą rozliczania*

⁶¹ Umowa WSS-IV.2.2020.UK z 15 maja 2020 r. z Polskim Związkiem Głuchych Oddział Zachodniopomorski, umowa WSS-IV.3.2020.UK z 19 maja 2020 r. ze Stowarzyszeniem Wspierającym Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych, umowa WSS-IV.1.2020.UK z 19 maja 2020 r. z Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, umowa WSS-IV.6.2020.UK z 4 września 2020 r. ze Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „WIĘŻ”.

⁶² Wyjaśnienie w przedmiotowej sprawie, na pytanie skierowane do Prezydenta Miasta Szczecin, złożył Daniel Wacinkiewicz – Zastępca Prezydenta Miasta.

projektów finansowanych ze środków unijnych ale zasady tam opisane mają charakter generalny i stanowią uniwersalne wytyczne stosowane do wszystkich projektów i programów. Wobec powyższego wpływ środków pozabudżetowych na rachunek bankowy o numerze 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687 ujęto w ewidencji księgowej dla jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast w celu realizacji płatności dokonywanych odpowiednio w jednostce budżetowej (w tym przypadku UM) utworzono odrębny rachunek bankowy nr 54 1020 4795 0000 9402 0439 2460, na który dokonano zasileń z rachunku j.s.t. w celu dalszego przekazania środków dla organizacji pozarządowych realizujących zadanie w imieniu i na rzecz Gminy.

Wydatki zrealizowano zgodnie z postanowieniami umowy, ponieważ wszystkie wpływy i obciążenia rachunku bankowego o nr 55 1020 4795 0000 9502 0432 4687 dotyczyły wyłącznie realizacji zadania objętego postanowieniami przedmiotowej umowy, a rachunek bankowy nr 54 1020 4795 0000 9402 0439 2460 umożliwił przejrzyste prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania.

W umowach z organizacjami pozarządowymi wskazano rachunki do zwrotu niewykorzystanych środków zgodnie z obowiązującą procedurą i wzorem umowy na realizację zadań zleczanych, przyjętych w Urzędzie Miasta Szczecin.

Wszystkie wydatki zostały wykorzystane zgodnie z celem, na który zostały przeznaczone, rozliczone rzetelnie, a niewykorzystane środki w terminie zwrócone na rachunek bankowy Wojewody.

(akta kontroli str. 842-845)

Prezydent Miasta Szczecin podpisując 20 stycznia 2020 r. umowę na realizację zadań w ramach Programu AOON edycja 2019-200 finansowanych środkami z Funduszu Solidarnościowego zobowiązał się do ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku bankowego wskazanego w umowie (§ 3 ust. 10 umowy z 20 stycznia 2020 r.), zatem to z rachunku wynikającego z umowy powinny być ponoszone wydatki związane z realizacją usług.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2020-2021 Gmina środki na realizację Programu AOON pozyskiwała w wysokości wynikającej ze zgłoszonych potrzeb oraz z możliwości finansowych Funduszu Solidarnościowego. Do Wojewody w wymaganych terminach przekazywano prawidłowo sporządzone wnioski o środki finansowe, a po zrealizowaniu zadania, także wymagane sprawozdania. Realizację zadań w powyższych latach powierzano organizacjom pozarządowym, wybranymi zgodnie z założeniami Programu AOON, w trybie otwartych konkursów ofert. Jednak wbrew zasadom określonych dla edycji 2019-2020 i dla edycji 2021, organizacjom tym oprócz wykonywania usług asystenta, powierzano także przyznawanie tych usług osobom niepełnosprawnym. Dane liczbowe i finansowe wykazane we wnioskach i w sprawozdaniach przekazywanych do ZUW wynikały ze złożonych zapotrzebowani oraz ze sprawozdań jednostkowych podmiotów realizujących Program AOON w poszczególnych latach. Nie stwierdzono przekroczeń zakładanych kosztów 1 godziny usług asystenckich, ubezpieczeń asystentów, zakupu środków ochrony osobistej, zakupu biletów komunikacji publicznej lub kosztów dojazdów własnym środkiem transportu, zakupu biletów na wydarzenia kulturalne, itp. Osiągnięte efekty były jednak niższe od zakładanych – usługi asystenckie zrealizowano na poziomie 25,9% (w 2020 r.) i 33,9% (w 2021 r.) planu określonego w złożonych wnioskach, i objęto nimi 42,5% (w 2020 r.) i 78,4% (w 2021 r.) osób wskazanych we wnioskach. Skutkowało to niewykorzystaniem części otrzymanych środków. Do ZUW zostały one zwrócone w terminie.

Nie przestrzegano jednak wymogu, aby wydatki ponoszone były za pośrednictwem rachunku bankowego wyodrębnionego na potrzeby Programu AOON.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań w celu niezwłocznego przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.
2. Realizację zadań publicznych finansowanych ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego zgodnie z wszystkimi postanowieniami zawartymi w podpisanych umowach oraz dokumentach programowych stanowiących załączniki do tych umów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 14 września 2022 r.

Kontroler
Adam Borowski
doradca techniczny
- //-

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
- // -

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonaj: Wiesław Chabraszewski p.o. Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

.....
podpis